

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Co/1/2023
Identifikačné číslo spisu:	1020201727
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1020201727.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudcov Mgr. Dušana Čima a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobcu: EuroSpotrebiteľ, občianske združenie, Kysucké Nové Mesto, Sládkovičova 1222/73, IČO: 51 428 148, proti žalovanej: Slovenská advokátska komora, Bratislava, Kolárska 4, IČO: 30 795 141, v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 16C/4/2021-111 z 23. novembra 2022, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 16C/4/2021-88 z 24. februára 2022, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o d m i e t a.

Návrh žalobcu na prerušenie konania a podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore Európskej únie z a m i e t a.

Ďalšie návrhy žalobcu na prerušenie konania z a m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 16. decembra 2020 sa žalobca voči žalovanému domáhal určenia, že:

a) nepravdivé tvrdenia, že „Komora považuje za podstatné aj to, že nie je v pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) posudzovať kvalifikovanosť právnej služby a rešpektovanie záujmu klienta advokátom a od tohto posúdenia ďalej odvíjať trestnoprávnu zodpovednosť advokáta. Zákon túto právomoc zveruje Slovenskej advokátskej komore (ďalej len „SAK“) práve preto, že toto posúdenie predpokladá znútorňovanie stavovských deontologických pravidiel a ich uplatnenie orgánom, ktorý je na aplikáciu stavovskej deontológie príslušným z povahy veci.“;

b) nepravdivé tvrdenia, že „Zároveň je z právneho aj vecného hľadiska neprípustné, aby na seba OČTK atrahovali právomoc posudzovať otázku, či bola právna služba poskytnutá klientovi v jeho záujme a či bola na tento účel kvalifikovaná, keďže ide o priestor stavovskej deontológie, ktorej aplikácia spadá do pôsobnosti SAK.“, sú nekalou obchodnou praktikou v neprospech spotrebiteľov.

Druhým výrokom sa žalobca domáhal, aby súd žalovanej zakázal používať vyššie špecifikovanú, nekalú obchodnú praktikou v neprospech spotrebiteľov.

2. Žalobca v žalobe poukázal na § 301 až 306 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 1 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Opodstatnenosť žaloby odôvodnil tým, že žalovaná na webovej stránke Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „SAK“) v tlačovej správe: „Amicus Curiae SAK v prípade ústavnej sťažnosti advokáta M. R.“ z 1. decembra 2020, prezentovala nepravdivé tvrdenia, posúdenia vecnej správnosti, ktorých sa žalobca domáha. Žalobca žiadal, aby súd určil za verejne nesprávne tvrdenia, že „Komora považuje za podstatné aj to, že nie je v pôsobnosti OČTK posudzovať kvalifikovanosť právnej služby a rešpektovanie záujmov klienta advokátom a od tohto posúdenia ďalej odvíjať trestnoprávnu zodpovednosť advokáta. Zákon túto právomoc zveruje SAK práve preto, že uvedené posúdenie predpokladá znútornenie stavovských deontologických pravidiel a ich uplatnenie orgánom, ktorý je na aplikáciu stavovskej deontológie príslušný z povahy vecí.“. Predmetné tvrdenia sú podľa žalobcu nekalou obchodnou praktikou v neprospech spotrebiteľa, pretože sú klamlivé, vecne nesprávne a môžu verejne odradiť poškodených spotrebiteľov od uplatnenia svojich nárokov proti advokátom aj cez trestné konania in genere. Žalobca mal za to, že pravdivý je opak tvrdení, a teda, že OČTK majú oprávnenie prejudiciálne riešiť konanie žalovanej, teda, že je v pôsobnosti OČTK posudzovať kvalifikovanosť právnej služby a rešpektovanie záujmu klienta advokátom a od tohto posúdenia ďalej odvíjať trestnoprávnu zodpovednosť advokáta. Rovnako z právneho a vecného hľadiska je prístupné, aby na seba OČTK atrahovali právomoc posudzovať (prejudiciálnu) otázku, či bola právna služba poskytnutá klientovi v jeho záujme a či bola na tento účel kvalifikovaná a poskytnutá v súlade so zákonom. Spotrebiteľia majú právo na vecne správne informácie a ochranu ekonomických záujmov, ktoré tvrdenia žalovanej nesporne porušujú alebo ohrozujú. V zmysle uvedeného preto žalobca žiadal súd, aby ex offio v rámci ochrany spotrebiteľa pri nedostatku judikatúry k výkladom, praktikám, spornému uplatňovaniu nekalých praktík v sporných veciach ex offio preskúmal a žalobe vyhovel v súlade s petitom návrhu.

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozhodol rozsudkom z 23. novembra 2022, sp. zn. 16C/4/2021, ktorým žalobu zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení s poukazom na § 301 až 305 ods. 1 CSP, § 2 písm. d), i), § 7 zákona o ochrane spotrebiteľa a § 66 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) uviedol, že komora nie je poskytovateľom právnych služieb spotrebiteľom (klientom). Jej postavenie, účel a úlohy spočívajú najmä v ochrane a zastrešovaní záujmov advokátov ako výlučných poskytovateľov právnych služieb. Slovenská advokátska komora preto nemá a nespĺňa zákonnú definíciu dodávateľa a v konaní nemá postavenie vecne pasívne legitimovaného subjektu. Skutkové tvrdenia žalobcu, že vyjadrenia žalovanej v tlačovej správe, predstavujúce výňatok z listu adresovaného Ústavnému súdu Slovenskej republiky, môžu byť spôsobilé odradiť poškodených klientov v realizácii ich nárokov voči advokátom cez trestné konania, nemožno hodnotiť inak, ako subjektívne vyjadrenia a domnienky žalobcu bez opory v zákone, ktorým nemožno priznať žiadnu právnu relevanciu ani právnu ochranu. Tlačová informácia žalovanej (ktorej podstata navyše spočívala vo vyjadrení zachovania zásad právneho štátu, t. j. v diametrálne odlišných skutočnostiach a hodnotách, než aké uvádza žalobca), nielenže nie je spôsobilá akokoľvek znížiť ani znemožniť prípadnú trestnoprávnu zodpovednosť advokátov, ale žiadnym spôsobom nenaplnia ani povahu nekalej obchodnej praktiky, pretože nie je prejavom obchodnej činnosti žalovanej, ani nie je produkovaná v súvislosti so žiadnou

obchodnou (spotrebiteľom určenou) činnosťou žalovanej. Zároveň uviedol, že žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania, lebo v konaní jej trovy nevznikli a ich náhradu si ani nežiadala.

Odvolanie žalobcu a vyjadrenie žalovanej

4. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalobca v lehote odvolanie, ktorého dôvodnosť vyvodil z § 365 ods. 1 písm. b), c), d), f), g) a h) a ods. 2 CSP navrhujúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) ako súd odvolací napadnutý rozsudok z 23. novembra 2022, č. k. 16C/4/2021 - 111 ako vecne nesprávny zrušil a zároveň, aby zrušil uznesenie z 24. februára 2022, č. k. 16C/4/2021-88 a Opatrenie predsedu Krajského súdu v Bratislave z 21. septembra 2021, sp. zn. 1Spr.R/4/2021 a veci vrátil súdu na nové konanie a rozhodnutie.

5. Podľa žalobcu je žalovaná poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti v zmysle zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z., pretože v elektronickej aj listinnej forme poskytuje svoje služby, spravodajstvo, vydáva elektronický „Newsletter“, je tiež poskytovateľom ochrany a spracovávatelom GDPR v rámci ochrany a spracovania osobných údajov fyzických osôb, preto je v materiálnom zmysle aj „dodávateľom ako faktickým poskytovateľom“ týchto bezplatných (platených) služieb. Žalovaná je poskytovateľ (dodávateľ) ochrany GDPR a spracovateľ osobných údajov FO v zmysle GDPR, aj to je podľa žalobcu služba pre verejnosť aj pre členov SAK.

6. Súdny a najmä krajský súd nesprávne reštriktívne vykladá pojem „dodávateľ“ ako synonymum „podnikateľ“. Uviedol, že Súdny dvor Európskej únie (ďalej aj „SD EÚ“) v judikatúre ako i právo EÚ používa pojem „obchodník“, čo je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje Smernica (bez uvedenia bližšej špecifikácie, pozn. odvolacieho súdu), koná na účely spadajúce do rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti, a ktokoľvek, kto koná v mene alebo v zastúpení obchodníka. Nikto netvrdil, že žalovaná nie je primárne samosprávna stavovská organizácia združujúca všetkých advokátov zapísaných v ňou vedenom zozname advokátov; čo je podľa odvolateľa tvrdenie súdu zjavne nekompletné, nakoľko SAK má zamestnancov, teda je aj zamestnávateľ, eviduje a pracuje s koncipientmi, je tiež sankčný (disciplinárny) orgán, venuje sa mimoškolskému vzdelávaniu členov i verejnosti v rámci svojej vedľajšej činnosti atď.

7. Podľa odvolateľa je bezpredmetné, že žalovaná je nepodnikateľ, pretože je v zmysle § 41 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obch.z.“) súťažiteľ v hospodárskej súťaži, súťaži o členov, o koncipientov, o klientov na webe, publikuje v elektronickej aj listinnej forme, venuje sa mimoškolskému vzdelávaniu, a inej „vedľajšej činnosti“. Krajský súd na vec nesprávne a prísne pozerá zo strany odborníka, slovenský spotrebiteľ je mimoriadne nevzdelaný, je často poškodzovaným subjektom, parazitujú na ňom tak nepoctiví podnikatelia ako aj nepoctiví advokáti a ak si na webe SAK, laik prečíta, že advokáti nepodliehajú trestnoprávnej právomocí OČTK, resp. že „je z právneho aj vecného hľadiska neprípustné, aby na seba OČTK atrahovali právomoc posudzovať otázku, či bola právna služba poskytnutá klientovi v jeho záujme a či bola na tento účel kvalifikovaná, keďže ide o priestor stavovskej deontológie, ktorej aplikácia spadá do pôsobnosti SAK“, tak v podstate podľa odvolateľa SAK tvrdí nedostatok právomocí OČTK posudzovať, či poškodil alebo ohrozil advokát spotrebiteľa alebo nie, a na základe tejto mylnej a klamlivej informácie sa spotrebiteľ v dobrej viere neobráti na OČTK alebo na súd, ale bude kontaktovať SAK a domáhať sa (nesprávnej) nápravy, môže sa potenciálne stať, že žalovaná v tomto prípade zaviniť klamlivou verejnou informáciou autority o premĺčaní nárokov (potenciálne) poškodeného spotrebiteľa (voči advokátovi) a spotrebiteľ tak neurobí vhodné opatrenie (úkon) ako ekonomické rozhodnutie. Za ekonomické rozhodnutia spotrebiteľa je treba považovať nepochybne aj riadne a včasné podanie trestného oznámenia, mimosúdnu výzvu o náhradu škody alebo podanie žaloby o náhradu škody alebo iného nároku u správneho subjektu so správnym právnym účinkom prerušenia plynutia lehoty premĺčania. Podľa žalobcu bolo povinnosťou súdu vecne skúmať pravdivosť a vecnú správnosť výrokov SAK ako potenciálne a nesprávne klamlivé tvrdenie

ohrožujúce ekonomické rozhodnutia spotrebiteľov, a nie úskočne sa meritu vyhnúť a obrániť protiprávneho širiteľa klamlivej praktiky a dodávateľa služieb informačnej spoločnosti vecne nesprávnym rozhodnutím.

8. Žalobca podal odvolanie aj proti Opatreniu predsedu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Spr.R/4/2021 z 21. septembra 2021 pre porušenie práva na nezávislý a nestranný súd čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len „EĎP“)/porušenie práva na nezávislý a nestranný súd podľa čl. 46 ods. 1, 48/1 Ústavy Slovenskej republiky, keď si predseda súdu (Krajského súdu v Bratislave - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) sám sebe prihral spor do senátu, ktorého je sám členom, čím zasiahol do práva na nezávislý a nestranný súd žalobcu, pretože bol z rozhodovania o tomto vylúčený alebo mal byť vylúčený, a mal o tom rozhodnúť nestranný a nepredpojatý objektívny zástupca, čo by nevzbudzovalo pochybnosti o účelovosti prikázania si veci samému sebe.

9. Žalobca podal odvolanie aj proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 16C/4/2021-88 z 24. februára 2022, ktorým zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania a začatie konania o prejudiciálnych otázkach na Súdnom dvore Európskej Únie. Žalobca namietol nerozhodnutie, ignorovanie procesného návrhu, nesprávnosť v neprerušení konania, absenciu výkladu práva EÚ, vyhýbanie sa spravodlivosti pseudospravodlivosťou. Uviedol, že nie je dôležité, čo si niekto skutočne myslí a čo procesne tvrdí, niekedy je nevyhnutné niečo procesne tvrdiť, aby sa dostala kvalifikovaná odpoveď a nastolila právna istota, len si to netreba zamieňať. V pochybnostiach v prospech dominus litis a práva v akcii.

10. Žalobca záverom v odvolaní navrhol odvolaciemu súdu, aby pred rozhodnutím o merite prerušil odvolacie konanie a predložil vec Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie o nasledujúcich prejudiciálnych otázkach:

10.1. Má sa relevantné právo na ochranu spotrebiteľov najmä čl. 38, 20, 21 Charty EÚ vykladať v tom zmysle, že žalovaná SAK je „obchodník“ a „podnik“ v hospodárskej súťaži, že sa na ňu vzťahujú pravidlá hospodárskej súťaže o nekalej súťaži a ak je poskytovateľom služieb informačnej povinnosti (aj) pre verejnosť (konzumentov/spotrebiteľov) ako pasívne legitimovaný subjekt ako potencionálny porušovateľ spotrebiteľského práva v dôsledku verejného šírenia klamlivého (svojvoľného) „právneho názoru“ kvalifikovane odradzujúceho najmä laických spotrebiteľov od podania trestného oznámenia voči svojím členom (advokátom) stojacím (údajne podľa žalovanej) mimo trestnú jurisdikciu OČTK, ak vnútroštátny zákon o ochrane spotrebiteľa sa vzťahuje aj na bezplatné spotrebiteľské služby (informačnej spoločnosti)?

10.2. Má sa relevantné právo EÚ na ochranu spotrebiteľov vykladať v tom zmysle, že verejne šírené nepravdivé (klamlivé) tvrdenia žalovanej, ako správne vecne a procesne pasívne legitimovanej žalovanej strany predstavujú „obchodnú praktiku“ „podniku“ a/alebo „obchodníka“ ohrozujúcu a porušujúcu oprávnené individuálne a kolektívne záujmy spotrebiteľov?

10.3. Má sa relevantné právo na ochranu spotrebiteľov najmä čl. 38, 20, 21 Charty EÚ vykladať v tom zmysle, že žalovaná SAK je „obchodník“, „sprostredkovateľ“ a „podnik“ v hospodárskej súťaži, ak poskytuje (dodáva) sprostredkovanie alebo určenie advokáta spotrebiteľom (FO a PO), súťažiteľom a zároveň poskytuje (dodáva) platenú reklamnú a inzertnú službu verejnosti [bez oprávnenia na podnikanie] v periodiku (BSA) distribuovanom verejnosti, ako aj poskytuje (dodáva) odmeny autorom za ich príspevky do BSA v zmysle Uznesenia P SAK o autorských odmenách uznesenie č. 33/5/2013 - Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory mení uznesenie č. 20/19/2010 z 11. novembra 2010 o výške autorskej odmeny za normostranu a kritériách použitia doplnené uznesením P SAK č. 23/2/2011 zo 17. februára 2011 tak, že zvyšuje jednotlivé sadzby?

11. Na výzvu súdu sa k odvolaniu vyjadrila žalovaná, ktorá navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a uviedla, že považuje skutkové a právne závery napadnutého rozsudku za správne a zároveň nepovažuje odvolacie dôvody žalobcu za spôsobilé zmeniť skutkový alebo právny stav veci.

Posúdenie veci odvolacím súdom

12. Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 31 ods. 2 CSP) po zistení, že prvé odvolanie smeruje proti rozsudku, proti ktorému je prípustné (§ 355 ods. 1 CSP). Bolo podané oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 177 ods. 2 písm. c) a § 304 CSP), dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

13. Po rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave ako prvostupňového súdu a pred rozhodnutím o odvolaní Najvyšším súdom Slovenskej republiky nadobudol účinnosť zákon č. 261/2023 Z. z. o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov“), ktorý zmenil právnu úpravu v konaniach o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a aj príslušnosť súdov s účinnosťou od 25. júla 2023. Preto bolo v odvolacom konaní potrebné najprv ustáliť, podľa ktorej právnej úpravy sa konanie dokončí.

14. Podľa § 9 písm. a) zákona o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov na konanie v sporoch v spotrebiteľských veciach podľa tohto zákona je príslušný Mestský súd Bratislava IV pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

15. Podľa § 27 ods. 4 zákona o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov sa vzťahuje Civilný sporový poriadok.

16. Podľa § 471e CSP konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 24. júla 2023 na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 24. júla 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

17. Podľa § 34 ods. 3 CSP o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu rozhoduje najvyšší súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 36 ods. 2 CSP príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

19. Ustanovenie § 471e CSP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014, sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018, sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020, sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023, sp. zn. II. ÚS 451/2022).

20. Ustanovenie § 471e CSP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v znení účinnom od 25. júla 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

21. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť. Ustanovenie § 471e CSP explicitne neupravilo, že konania o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 24. júla 2023 a zároveň funkčná príslušnosť nie je explicitne upravená ani v zákone o žalobách na ochranu

kolektívnych záujmov spotrebiteľov. V súlade s § 27 ods. 4 zákona o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov je preto v konaní potrebné postupovať podľa všeobecných ustanovení o funkčnej príslušnosti upravených v Civilnom sporovom poriadku. Keďže odvolanie bolo podané proti rozhodnutiu krajského súdu, funkčne príslušným na rozhodovanie v odvolacom konaní je v súlade s § 34 ods. 3 CSP najvyšší súd.

22. Z intertemporálneho ustanovenia § 471e CSP je zrejmé, že konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia podľa ustanovení Civilného sporového poriadku, preto najvyšší súd rozhodoval o odvolaní podľa úpravy účinnej do 24. júla 2023.

23. Odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, na základe čoho sa pri posudzovaní odvolania zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku. Oboznámením sa s obsahom spisu a odôvodnením napadnutého rozsudku odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správnym procesným postupom zistil skutkový stav veci, dospel ku skutkovým zisteniam a vec právne posúdil, na základe čoho dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosť rozhodnú pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti rozsudku krajského súdu odvolací súd uvádza nasledovné:

24. Odvolací súd konštatuje, že v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach ide o konanie, v ktorom sa preskúmava neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, resp. v iných zmluvných dokumentoch a aj nekalých obchodných praktík, mimo rámca okolností konkrétneho prípadu. Výsledkom tohto konania je záväzné stanovenie toho, či sa zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve bude považovať ex nunc za neprijateľnú, resp. obchodná praktika za nekalú alebo nie.

25. Podľa § 52 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

26. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

27. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

28. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

29. Podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky sú zakázané, a to pred, počas aj po vykonaní obchodnej transakcie.

30. Podľa § 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak

a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti,

b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena

skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

31. Podľa § 7 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9. Zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, je v prílohe č. 1.

32. Podľa § 301 CSP konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je konanie, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky nezávisle od okolností konkrétneho prípadu.

33. Súd prvej inštancie správne ustálil, že žalobca disponuje legitimáciou na podanie žaloby z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach. Z definície predmetného konania však vyplýva, že abstraktnej kontrole môže podliehať iba spotrebiteľský vzťah a žaloba musí byť podaná proti dodávateľovi.

34. Definícia spotrebiteľského sporu je upravená v § 290 CSP. Za spotrebiteľský spor sa považuje spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Pri posúdení, či nárok súvisí so spotrebiteľskou zmluvou treba vychádzať z hmotného práva, pričom musí byť naplnené kritérium, že ide o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Aspekt sporu vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou je zachovaný aj v prípade, ak sa spor týka iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Základný predpoklad na to, aby súd mohol konať o abstraktnej kontrole je to, že spor sa týka spotrebiteľa a dodávateľa a vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy alebo ide o súvisiaci spor.

35. V predmetnom spore sú podľa žalobcu spotrebiteľmi občania Slovenskej republiky, ktorí by potenciálne mohli využívať služby Slovenskej advokátskej komory, prípadne advokátov a dodávateľom je žalovaná, ktorá sa v rámci svojej informačnej činnosti dopúšťa nekalej obchodnej praktiky. Odvolací súd k tvrdeniam žalobcu poukazuje na to, že medzi občanmi Slovenskej republiky a Slovenskou advokátskou komorou ako stavovskou organizáciou združujúcou advokátov, nedochádza k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Keďže vzťah medzi nimi nie je vzťahom spotrebiteľským, nemôže byť ani predmetom prieskumu vrámci abstraktnej kontroly konania žalovanej (v rozsahu vymedzenom v žalobe).

36. Správanie žalovanej, ktoré žalobca označil v žalobe, nemožno považovať za nekalú obchodnú praktiku, pretože absentuje základná podmienka, a to vykonávanie obchodnej alebo podnikateľskej činnosti žalovanou. Len pri vykonávaní tejto činnosti sa možno dopustiť nekalej obchodnej činnosti. Žalobcov nesprávny záver pri výklade pojmu dodávateľ, pri definovaní ktorého si síce pomáha poukazom na ustanovenia z právnych predpisov (z. č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z.; zákon o ochrane spotrebiteľa; Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách...) alebo z judikatúry slovenských a českých súdov, celkovo nenachádza relevantnú oporu v uvedených odkazoch a nezapadá do celkového zmyslu a účelu právneho textu, čím dochádza k situácii, keď žalobca za dodávateľa označuje subjekt, ktorý ani pri extenzívnom výklade právnych predpisov nemožno e ratione legis považovať za dodávateľa.

37. Odvolací súd považuje závery súdu prvej inštancie v bodoch 25. až 27. rozsudku súdu prvej inštancie za relevantné, keďže tlačové informácie Slovenskej advokátskej komory nemožno považovať za prejavy obchodnej činnosti žalovanej a ani nenapĺňajú kritéria nekalej obchodnej praktiky. Tvrdenia žalobcu o odrazení poškodených klientov v realizácii ich práv voči advokátom, odvolací súd považuje za názory žalobcu bez zákonnej a objektívnej spôsobilosti reálne znížiť trestnoprávnu zodpovednosť advokátov voči svojim klientom.

38. Žalobca podal druhé odvolanie aj proti Opatreniu predsedu Krajského súdu v Bratislave z 21.

septembra 2021, sp. zn. 1Spr.R/4/2021, ktorým prikázal vec do súdneho oddelenia „16C“, čo je oddelenie, v ktorom zároveň pôsobí predseda krajského súdu. Odvolací súd sa nateraz uvedeným odvolaním v merite nezaoberal (jednak krajský súd uvedené odvolanie zatiaľ podľa obsahu predkladacej správy nepredložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o odvolaní). Najvyšší súd napriek uvedenému dodáva, že opatrenie predsedu súdu nie je rozhodnutie voči ktorému je prípustné podanie odvolania v súlade s § 355 CSP. Ide o Opatrenie predsedu Krajského súdu v Bratislave ako orgánu riadiaceho činnosť súdu, ktoré je možné preskúmať v rámci správneho súdnictva. Preto nepodlieha režimu odvolania podľa Civilného sporového poriadku. Úlohou krajského súdu bude v následnom konaní, po vrátení spisu z odvolacieho súdu, došetriť u žalobcu, či na podanom odvolaní napriek uvedeným záverom trvá.

39. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

40. Podľa § 194 ods. 1 CSP otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193, môže súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť.

41. Podľa § 194 ods. 2 CSP, ak bolo o otázke podľa odseku 1 rozhodnuté, súd na také rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia.

42. Podľa § 152 ods. 9 Výhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy (ďalej len „vyhláška“), ak bola vo veci v podateľni alebo v spoločnej podateľni vyslovená miestna alebo vecná nepríslušnosť a nadriadený súd vyslovil na návrh súdu, ktorému bola vec postúpená, že na konanie nie je vecne alebo miestne príslušný, vec bude zapísaná do súdneho registra tomu senátu alebo samosudcovi, ktorý vyslovil nepríslušnosť pod novou spisovou značkou.

43. Nad rámec uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dopĺňa, že ak odvolateľ podľa obsahu odvolania napáda rozsudok súdu prvej inštancie aj podľa odvolacieho dôvodu § 365 ods. 1 písm. c) CSP, že rozhodoval vo veci vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, tak odvolací súd sa zaoberal aj touto otázkou, teda či v konaní rozhodoval správne obsadený súd. Z l. č. 10 súdneho spisu vyplýva, že žaloba bola podaná na Krajský súd v Bratislave dňa 16. decembra 2020 a elektronickou podateľňou bola právna vec pridelená do senátu 16C pod sp. zn. 16C/7/2020. Následne vec bola postúpená predsedníčkou senátu 16C (l. č. 31-32 súdneho spisu) Okresnému súdu Bratislava I, ktorý s postúpením nesúhlasil a v súlade s § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhodol uznesením sp. zn. 5Ndob/7/2021 z 25. augusta 2021 o kauzálnej príslušnosti tak, že vo veci je príslušným súdom Krajský súd v Bratislave. S poukazom na čl. III bod 3 Všeobecných zásad Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave pre rok 2021 platných pre občianske kolégium krajského súdu, bola vec po vrátení z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky znovu zapísaná do senátu 16C. Členmi senátu v tom čase boli sudcovia JUDr. Paulína Pacherová, JUDr. Boris Tóth (predseda Krajského súdu v Bratislave), JUDr. Ľubica Broušková. S poukazom na uvedené, možno podľa odvolacieho súdu uzavrieť, že vo veci rozhodoval senát určený v súlade s Rozvrhom práce Krajského súdu v Bratislave, teda vo veci rozhodoval správne obsadený súd a to aj napriek tomu, že predseda súdu, ktorý odvolaním napadnuté Opatrenie vydal, rozhodoval následne aj ako člen senátu.

44. Žalobca podal tretie odvolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. februára 2022, č. k. 16C/4/2021-88, ktorým súd zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania.

45. Podľa § 162 ods. 1 CSP súd konanie preruší, ak

- a) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť,
- b) pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) návrh na začatie konania,
- c) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvor Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

46. Podľa § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

47. Podľa § 357 písm. n) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164.

48. Napadnuté uznesenie krajský súd vydal podľa § 162 písm. c) CSP, voči ktorému nie je prípustné podať odvolanie, o čom krajský súd poučil žalobcu v uznesení. Preto odvolací súd tretie odvolanie žalobcu odmietol podľa § 386 písm. c) CSP, lebo bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

49. Odvolací súd zároveň v rámci odvolacieho konania rozhodoval v súlade s § 162 ods. 3 CSP aj o ďalšom návrhu odvolateľa na prerušenie konania a položenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie, ktorý bol súčasťou odvolania, a to tak, že návrh žalobcu zamietol z nasledovných dôvodov:

50. Odvolací súd zhodne s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie konštatuje, že vzťah medzi žalobcom a žalovanou nie je vzťahom spotrebiteľským, pretože žalovaná ako subjekt, nie je dodávateľom s predmetom takej podnikateľskej činnosti, ktorú žalobca vyšpecifikoval v žalobe. Slovenská advokátska komora je samosprávna stavovská organizácia zriadená zákonom č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Komora nie je oprávnená vykonávať podnikateľskú činnosť, vykonáva činnosť na úseku poskytovania právnych služieb vo verejnom záujme v rozsahu stanovenom zákonom.

51. Odvolací súd pri rozhodovaní o tom, či sa obráti na Súdny dvor Európskej únie vychádzal najmä zo žalobného petitu, ktorým žalobca určil rozsah súdneho konania v tejto veci. Uvedený záver tvorí dostatočné východisko preto, aby odvolací súd vyhodnotil, že otázky položené odvolateľom týkajúce sa výkladu únievého práva, nie sú pre riešenie tohto prípadu relevantné, navyiac otázka č. 3 nesúvisí vôbec s predmetom tohto sporu. Súdny dvor Európskej únie je oprávnený vykladať výlučne právo únie a nie právo vnútroštátne. Naformulované prejudiciálne otázky nesmerujú k posúdeniu súladu vnútroštátneho práva s právom únie, ale k posúdeniu, či Slovenskú advokátsku komoru možno považovať za obchodníka prípadne podnik. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany sporu na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru Európskej únie na vydanie rozhodnutia o prejudiciálnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď v prípade určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného a účinného v SR, do ktorého bol transponovaný obsah právnych noriem EÚ. Zmyslom riešenia prejudiciálnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad únievého práva, teda nie rozhodnúť spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny (R 61/2013). Článok 267 Zmluvy o fungovaní EÚ totiž nepredstavuje ďalší opravný prostriedok pre účastníkov konania pred vnútroštátnym súdom.

52. Odvolací súd rozhodol aj o ďalších dvoch návrhoch odvolateľa na prerušenie odvolacieho konania tak, že ich zamietol. Konkrétne o návrhu odvolateľa na prerušenie konania z dôvodu prebiehajúceho správneho konania na základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov medzi žiadateľom o sprístupnenie informácie - žalobcom a žalovanou pod č. 761/2023, pretože výsledok správneho konania nemá význam pre posúdenie tohto sporu, ktorý bol vymedzený žalobným návrhom a nesúvisí i s prípadnou činnosťou

žalovanej pri poskytovaní inzercie, ani s požadovanou informáciou o poskytnutí cenníka inzercie v Bulletine žalovanej na roky 2009-2023 a ani s informáciou o výške príjmu (zisku) žalovanej z takejto činnosti. V tomto prípade sa žalovaná žalobcom vymedzenou (nekalou) obchodnou praktikou mala vyjadriť k prebiehajúcemu konaniu o konkrétnej sťažnosti na Ústavnom súde Slovenskej republiky. Pokiaľ by žalovaná vykonávala činnosť súvisiacu s predajom inzercie v ňou vydávaných publikáciách a táto činnosť by mala byť súdom posúdená ako nekalá obchodná praktika, tak až v tom prípade by mohlo byť právne relevantné posúdenie, či je žalovaná dodávateľom, čo však je v tejto veci bez právneho významu.

53. Rovnako odvolací súd postupoval aj pri rozhodovaní o návrhu odvolateľa na prerušenie konania z dôvodu podaného trestného oznámenia až do rozhodnutia OČTK pre podozrenie z trestného činu neoprávneného podnikania žalovanej, keďže zverejnenie stanoviska stavovskej organizácie k prebiehajúcemu konaniu na Ústavnom súde Slovenskej republiky, nie je možné podľa odvolacieho súdu považovať za podnikanie a následne za nekalú obchodnú praktiku, ale za využitie práva na slobodné vyjadrenie názoru.

54. Poukazujúc na uvedené, rozhodol odvolací súd spôsobom uvedeným v enunciiate rozsudku.

55. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaná malá v konaní plný úspech, preto jej odvolací súd ako úspešnej strane v spore priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

56. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP (§ 447 písm. e) CSP).